

בג"ץ: יש להיערך להתאמת לולי התרנגולות לתקן האירופי

בדיון בעתירת ארגוני בעלי החיים, העריכו השופטים שלולי התרנגולות החדשים שיוקמו יצטרכו לעמוד לפחות בסטנדרט האירופי – בין אם באמצעות תקנות לחוק צער בעלי-חיים, ובין אם בהוראת בית המשפט

המאבק לאיסור על כליאת תרנגולות מטילות בכלובי-סוללה רשם היום (רביעי) ציון דרך נוסף. בדיון בבג"ץ ציינו השופטים רובינשטיין, פוגלמן ועמית שהתקדמות בהקמת לולי התרנגולות ברפורמה בתעשיית הביצים מותנית באפשרות ליישם את הסטנדרט האירופי המינימאלי לרווחת התרנגולות. השופטים חזרו והדגישו שכל הנראה יצטרכו הלולים להתאים לסטנדרט האירופי, בין אם באמצעות תקנות לחוק צער בעלי-חיים שיאושר בוועדת החינוך, ובין אם בהוראת בית המשפט.

עו"ד יוסי וולפסון, שייצג את העותרים לצד עו"ד מיכאל ספרד, אמר בתום הדיון: "התייחסותו של בית המשפט לאפשרות הסבירה שהתקן האירופי ייכפה על משרד החקלאות בהחלטה שיפוטית מלמדת על כך שתקנות שיקבעו סטנדרט נמוך מזה – כפי שמוצע בטיטה שפרסם המשרד – אינן חוקיות ויחייבו התערבות שיפוטית".

ארגוני בעלי החיים (אנונימוס, חי-משק ונוח – ארגון הגג של העמותות למען בעלי-חיים) עתרו לבג"ץ בטענה שיש לאסור הקמת לולים חדשים עד אשר יותקנו תקנות לחוק צער בעלי-חיים, שיקבעו סטנדרטים מינימאליים להחזקת התרנגולות. לפני חודש וחצי הוציא השופט מלצר צו ביניים לרפורמה, בעקבותיו הכין משרד החקלאות טיטה לתקנות. בדיון היום הציגה הפרקליטות את הטיטה, וביקשה להסיר את הצו בטענה שגם אם יוקמו לולים בתקן נמוך, ניתן יהיה להתאים בעתיד לכל תקן עתידי שייקבע. בתגובה ביקשו השופטים מהצדדים לברר כיצד מתכוננת המדינה לאכוף התאמה שכזאת, והאם יינקטו סנקציות נגד לולים שיפעלו בניגוד לחוק, כדוגמת החזרת המענקים שיקבלו מהממשלה או שלילת מכסות הביצים. השופטים ביקשו לקבל את ההבהרות בתוך שבוע, בטרם יבחנו את צו הביניים. "דברי השופטים מציבים תמרור הזהרה ברור: מי שחושב להשקיע כסף בפרויקטים שפוגעים בבעלי-חיים, שם את כספו על קרן הצבי", אמר בתגובה עו"ד מיכאל ספרד.

העותרים הביעו חשש שעד שיושלמו התקנות לחוק צער בעלי-חיים, ייקבעו עובדות בשטח – יוקמו כלובי-סוללה המנוגדים לחוק, וכספי הציבור שיושקעו בהקמתם – 300 מיליון ₪ – ירדו לטמיון. לנוכח זאת, ביקשו השופטים לעקוב אחר התקנת התקנות, וביקשו מהפרקליטות לדווח לבית המשפט על התקדמותה בעוד ארבעה חודשים.

המאבק על גורל התרנגולות יעבור בקרוב לוועדת החינוך של הכנסת, שתדון בתקנות לחוק צער בעלי-חיים ותקבע האם יוחזקו התרנגולות בישראל בלולים ללא-כלובים, כנהוג במדינות מתקדמות, או בכלובי-סוללה, כפי שמציעה טיטת התקנות הנוכחית. ב"אנונימוס" מעריכים בביטחון שוועדת החינוך לא תתיר כלובים שנאסרו לשימוש בעולם המערבי.

רון בר, מנהל קמפיין "ישראל יוצאת מהכלוב": "אנו שמחים שהשופטים לא התרשמו מטיטת התקנות, שלמעשה מבקשת לקבוע עובדות בשטח – לבנות היום כלובים, ולהקים ועדה שבעוד שלוש שנים תבחן האם הם חוקיים. גם משרד החקלאות יודע שאין סיכוי שהתרגיל הזה יקבל את אישור הכנסת. מעבר לכליאה האכזרית של 7 מיליון תרנגולות בכלובים שנאסרו לשימוש בעולם המערבי, לבנות היום כלובים שמחר ייאסרו זה בזבז אדיר של כספי ציבור".

משרד החקלאות מתכנן להקים במסגרת הרפורמה לולים חדשים עם "כלובי-סוללה", בהם לכל תרנגולת מוקצה שטח של 550 סמ"ר (פחות מעמוד A4). כלובים אלו נאסרו בכל מדינות האיחוד האירופי, בשווייץ ובמדינות קליפורניה ומישיגן. תרנגולות בכלובים אלה אינן מסוגלות לממש התנהגויות טבעיות, ואף לא לעמוד זקוף, למתוח כנף, לנוע או לראות אור יום. הן נעשות אגרסיביות ופוצעות זו את זו, וסובלות מפציעות בחזה עקב החיכוך המתמיד בסורגי הכלוב וברצפת התיל, אשר מורט את נוצותיהן ופוצע את עורן.

לפני 15 שנה חוקקה הכנסת את חוק צער בעלי-חיים, המגן גם על בעלי החיים במשקים, והורתה לשר החקלאות להתקין תקנות לביצועו. לפני 10 שנים, בעקבות התעלמות משרד החקלאות מהחלטת הכנסת, עתר לבג"ץ הח"כ דאז אברהם פורז, ובדיון בבג"ץ התחייב משרד החקלאות להתקין תקנות בהקדם. ואולם גם התחייבות זו נותרה על הנייר. כתוצאה ממחדל זה נותרה ישראל מאחור, ובעוד יתר מדינות המערב מרחיבות את ההגנה על בעלי החיים, 7 מיליון התרנגולות המטילות בישראל מוחזקות בכלובים מיושנים המונעים מהן לנוע ומסבים להן סבל רב ופגיעות גופניות חמורות.